

Izhaja vsak petek dopoldne. Irdnja konsorcij Maloga lista. Naslov: Mali list, Trieste, casella centro 37. — Urad: via Imbricani 9-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BEROČ.

POSAMEZNA ŠTEV. 25 STOTINK.

NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L., četrt leta 3 L. — IZVEN ITALIJE celo leto 24 L., pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

CENA OGLASOV IN OBJAV:

Za 1 cm višine v 1 stolpcu 4 L.

kratni objavi 20% popusta, pri 10 kratni 30% popusta, pri objavi (pol leta) 40% popusta, (celo leto) 50% popusta.

LJUDI

vsaka beseda v nasladnem tisku 40 st. beseda: z VELIKIMI ČRKAMI 50 st. beseda. Pri stalnem oglaševanju primeren popust.

Mali koledar.

Petek, 10. decembra: Lavretanska M. b.; Melhiad. — Sobota, 11.: Damaz, Hugolin. — Nedelja, 12.: III. adventna; Aleksander. — Ponedeljek, 13.: Lucija; Ottilija. — Torek, 14.: Spiridion (Dušan); Nikazij. — Sreda, 15.: kvatre; Kristina; Irenej. — Četrtek, 16.: Evzebij; Albina (Zora). — Petek, 17.: kvatre; Lazar; Vina.

MALE NOVICE

Upravne novice.

Podprefektura v Idriji je odpravljena. Ustanovljena pa je nanovo podprefektura v Tolminu, ki bo obsegala velik kos dežele.

Mussolini je naznanil v ministrskem svetu dne 6. t. m., da se ustanovi 17 novih provincij ali prefektur. Ena bo tudi v Bolcanu in ena v Gorici. Za prefekta v Gorico pride dr. Anselm Cassini. Medu goriskemu so priključene sosednje občine: Ločnik, Podgora, Solkan, Št. Peter in Štandrež. Tržaški prefekt Gasti gre na razpoložanje v notranje ministrstvo; na njegovo mesto pride komendant dr. Bruno Fornaciari, bivši komisar beneške občine. Komisar tržaške občine kom. Perez gre za prefekta v Brindisi.

Rimski guverner.

Rimski guverner (občinski komisar), senator Cremonesi, je odstopil od svoje službe. Odstopili so tudi namestniki in okrajni načelniki.

Za mesto Rim je imenovan nov guverner, knez Ludovik Potenziani.

Nov doktor.

V Padovi je bil promoviran za doktorja prava g. Viktor Bizjak, naš rojak iz Divače. Novemu g. doktorju naše iskrene čestitke!

«Stampa» prodana.

Turinski dnevnik «Stampa», glasilo Giolittijevih liberalcev, je bila po zadnjem atentatu na Mussolinija ustavljena. Sedaj jo je kupil senator Agnelli za 40 milijonov lir in bo zopet izhajala kot strogo fašistovski list.

«Avanti».

Glasilo italijanskih socialistov, ki je nekoč izhajalo v Milanu kot velik dnevnik, bo menda zdaj izhajalo v Parizu enkrat na teden.

ZA ODPIS DAVKOV.

Po neki ministrski naredbi morajo vsi tisti davkoplačevalci, ki so zaprosili za odpis davka zaradi toče in zadnje povodnji, najbolj pozno do 31. decembra 1926. prijaviti pristojnemu davčnemu uradu: poškodovane parcele, pridelek na poškodovanih parcelah in koliko pridelka bi imeli, če bi ne bile parcele poškodovane od toče ali povodnji.

Davkoplačevalci! Ne zamudite 31. decembra.

Tudi papež varčuje.

V Vatikanu so odpustili iz službe vsa služabnike v papeževi kuhinji in osebne strežaje pri papeževi mizi. Dali so jim bogate darove. Opuščena je tudi papeževa služabnica, ki je še služila pri starših sv. Očeta in potem gospodinjila pri sedanjem papežu, ko je bil še kaplan. Papež je svoji zvesti služabnici določil lepo do smrtne pokojnino. Odzaj naprej bo pa papežovo osebno kuhinjo oskrbovalo pet nemških frančiškanov iz Trierja.

Belgija.

Belgijski ministrski predsednik Jaspars je naglašal v okrožnici na ministrstva, da se mora prebivalstvu mest Eupen, Malmedy in Št. Vith pri uporabi nemškega jezika pustiti najširša prostost. Postave, okrožnice in odredbe, tikajoče se teh krajev, se naj po ministrstvu za notranje zadeve prevedejo v nemški jezik zia).

Raketa do lune

Na Dunaju se je nedavno tega ustanovila «Družba za raziskavo svetovnega prostora», pri kateri sodelujejo znameniti učenjaki. Ta družba se peča z mislijo, začeti svoje raziskavanje z majhnim poskusom, ki vzbuja zanimanje vsled svoje novosti: hoče namreč izstreliti tako raketo, ki bo letela do lune.

Nam so rakete znane le kot sredstvo za povečanje nočnih slavnosti in se veselimo gledati, kako se z veliko naglico dvigne ogenj v zrak ter se razprši v lepe utrinke. Kaj pa žene raketo kvišku? To dela odbojna sila eksplozivne snovi, ki sika iz konca rakete v nasprotni smeri poleta. Po istem prirodoslovnem zakonu se vrtil n. pr. vodna turbina v nasprotni smeri, kakor sika voda iz nje. Razlika je le v tem, da se turbina vrtil v krogu, a raketa gre v ravni smeri naprej.

Ali je torej mogoče z raketo do lune? Brez dvoma je mogoče; le raketa mora biti dovolj velika, da bo eksplozivna snov zadostovala za tako dolgo pot. Do lune je daleč okroglo 400.000 km. Če bi raketa imela toliko moč, da bi v prvi sekundi preletela 11 km daljave (po cesti iz Trsta v Bazovico v 1 sekundi!), tedaj bi po računih dunajskih učenjakov rabila 97 ur za pot na luno. Pravijo pa, da bi

bilo mogoče začetno hitrost zvišati še visoko nad 11 km v sekundi. Raketa bi kajpada morala biti večja kakor za kakšno veselico: težka bi morala biti 5.000 kg; naprava bi stala okroglo 2000 zlatih mark.

Učenjaki hočejo raketi dodati dobro porcijo svetlobne snovi, katera naj bi se užgala pri padcu na luno. Če bi se to zgodilo, kadar je luna zasenčena, mogli bi ogenj rakete opaziti z daljnogledi, kakoršne rabijo po zvezdarnah. Zaenkrat hočejo ta poskus napraviti zgolj zato, da vidijo, če se niso v računih pomotili.

Toda raketa ima še večjo prihodnost. Resno se pečajo namreč z mislijo, da bi izdelali tudi zrakoplov, katerega ne bi poganjal motor z vijakom, ampak odbojna sila eksplozivne snovi kakor pri raketi. Pravijo, da bi take vrste zrakoplov dosegel vse drugačno hitrost, nego jo imajo sedaj običajni aeroplani. Vsekakor, če bo imel hitrost 11 km na sekundo, obletel bi zemljo okrog in okrog v eni uri. Kdaj ga bodo naredili, še ne vemo. Najbrž tako kmalu še ne. Sicer pa ljudje vsega spaka znajdejo. Le škoda je, da z vsem tem ne morejo najti srajce zadovoljnega človeka.

Papež za poplavljenca v Sloveniji.

Sv. oče Pij XI. je daroval za poplavljenca v ljubljanski škofiji 50.000 Din. Ta velikodušni dar sv. očeta priča, da obsega njegova očetovska ljubezen in skrb vse narode. Prebivalstvo Slovenije sprejema dar z globoko hvaležnostjo.

Rumunski kralj na smrtni postelji.

Rumunski kralj je težko obohel in zdravniki so baje izgubili vsako upanje na ozdravitev. Vsak čas pričakujejo smrti. Ob tej priliki mnogo razpravljajo o prestolonasledstvu. Svoječasno smo že poročali, da je prestolonaslednik Karl ostro nastopil proti vladi, se nato odpovedal prestolonasledstvu in odšel v Pariz, kjer še sedaj živi. Nekatere stranke zahtevajo, da se princ Karl povabi domov in da naj po očetovi smrti on zasede rumunski kraljevi prestol. Kraljica Marija, ki je hodila po Ameriki, je na vest o moževi bolezni hitro zapustila Ameriko ter se peljala v Bukarešt. Nekateri listi so celo trdili, da je kralj že umrl in da vlada njegovo smrt prikriva, hoječ se mirov in borbe za nasledstvo.

Cerkev na Sušaku.

Odkar je Sušak ločen od Reke po državni meji, nima na razpolago druge cerkve kakor na Trsatu. To je pa za vsak dan previsoko. Mestno županstvo, škofija in vlada so se zdaj sporazumeli, da zgradi na Sušaku takemu kraju primerno župno cerkev.

Pozor pred sleparji!

Po deželi se večkrat pojavijo postopači, ki nabirajo kdo ve kake prispevke, obetajo posredovanje in pomoč ali pa ljudi strašijo. Bodite previdni pred takimi. Ne zaupajte sladkim besedam in ne bojte sa praznih groženj. Če je kakšen tak preveč nasilen, naznanite ga orožnikom.

Davek na samce.

Ministrski svet v Rimu 6. t. m. je sklenil ustanoviti poseben davek na neporočene osebe. Plačevali ga bodo od 25. do 65. leta starosti. Davek stopi v veljavo z novim letom 1927. Dohodek tega davka bo določen v korist «Zavoda za varstvo mater in otrok» (Opera Nazionale per la protezione della maternità e dell'infanzia).

Vaški napisi.

Tržaški prefekt je odredil, da se mora po vseh vaseh, koder gre cesta za avtomobile, prirediti napisi z imenom vasi in nadmorsko višino kraja. Tak napis v velikih črkah mora biti na obeh koncih vasi naslikan na hišo. Napraviti ga mora občina.

Novo strojne puške.

Vojno ministrstvo je naročilo par sto novih strojnih pušk sistema «Breda». To novo strojnico so že skozi 2 leti preskusili pri vojaštvu in so se izkazale kot zelo uporabljive. So čisto lahke; njih teža ne dosega 9 kg.

Same zarote.

Španska policija poroča, da je odkrila zaroto anarhistov, ki je razširjena tudi po drugih državah. Zarota je bila organizirana od nekega močnega anarhističnega društva in si je postavila za cilj umoriti on. Mussolinija in generala Primo de Rivera.

Šahisti.

V Berlinu so se nedavno poskušali nekateri svetovni šahisti. Za prvenstvo sta se bila Rubinstein in Bogoljubov, oba Rusa. Zmagal je Bogoljubov. Capablanca, slavni ameriški šahist, pa je sedaj začel vabiti na turnir v Ameriko; turnir bo februarja meseca. Povabljen je tudi slovenski svetovni mojster Vidmar iz Ljubljane.

Črn sneg.

V kraju Puy de Dome na Francoskem je padel 20 cm debel sneg. Nato je prišel gost črn oblak in ves sneg počrnil daleč naokrog. Tudi v sosednjih krajih so opazili isti pojav.

V Poli ni denarja.

Občinsko gospodarstvo v Poli je v krizi. Vladna podpora, v znesku 500 tisoč lir se je izkazala za nezadostno. Občina je sedaj sklenila zvišati dac. Seveda je upravičeno vprašanje, če bo to zvišanje rodilo zaželjene denarne uspehe.

Napredek.

Tržič, imeniten industrijski kraj na Gorenjskem, je povišan med mesta. Tudi Trbovlje, kjer je središče največjega premogokopa v Jugoslaviji, so povišane; iz vasi so postale trg.

MIHEC: Gorica te hvali, o svet' Nikolaj, ki si ji prefekta prinesel nazaj.
JAKEC: In mesto raztegnil si na vse kraje; do konca dni naj ti hvalo daje.

Prebivalstvo Jugoslavije.

Koncem leta 1925. je bilo naštetih v Jugoslaviji 12 milijonov, 17 tisoč, 323 oseb. Po narodnosti je Srbov in Hrvatov 8.525.000, Slovencev 1.042.761, Nemcev 513.472, Mažarov 472.409, Armavtov 441.740, Rumunov 229.309, drugih narodnosti 388 tisoč 635. Po veri je pravoslavni 5.602.227, katoličanov 4.735.154, mohamedovcev 1.336.687, židov 65.195 in še nekaj raznih ver. Na enem kvadratnem kilometru živi v Srbiji 53, na Hrvaškem in v Slavoniji 62, v Vojvodini 70, v Sloveniji 65, v Dalmaciji 48, v Bosni in Hercegovini 36, v Južni Srbiji 32 in v Črni gori 20 oseb.

Italija na morju.

Pri Genovi je Sestri Ponente, ladjedelnica. Tam so spustili nedavno v morje največji pamik italijanske trgovske mornarice «Roma». Prisotnost prometnega ministra in pozdravni brzojav Mussolinija sta pomen tega dogodka najbolj osvetlila. Saj stopa z «Romom» Italija v veliko tekmovanje mednarodnega trgovskega brodogojstva. Ladja vsebuje 33.000 ton, je 215,25 metrov dolga, 20 metrov visoka, ima skozinskoz dvojni krov, 13 avtomatičnih vertikalnih zapor itd. Motorji imajo 40.000 PS in poženejo ladjo na uro 22 milj po 1852 m daleč. «Roma» je motorna ladja; prav tako je motorna ladja «Augustus», ki ga gradijo, samo da je še deset metrov daljši. Sedaj pa razglašajo, da bodo zgradili zopet dva velika parnika «Rex» (kralj) in «Dux» (vojvoda), ki bosta v petih dneh privozila iz Neaplja v Njujork. To hitrost bodo dosegli z neko novo iznajdbo, ki je svetu še prikrita.

Čeden pozdrav od Boga.

V zadnji sobi gostilne pri «Volu» v nekem mestu na Nemškem je dr. V. iz Berlina predaval o Bogu in svetu. Pri tem je na najzlobnejši način venomer sramotil Boga. Predavanje je poslušal tudi neki kovaški pomočnik. Poldrugo uro dolgo predavanje je zaključil govornik z besedami: «Tako, dragi poslušalci, dokazal sem vam, da Boga ni. Če pa vendarle Bog je, je sedaj njegova dolžnost, da pošlje svojega angela ter mi za moje žalitve prisoli krepko zausnico». Nato se je prevzetno ozrl naokrog. V tem se mu je približal kovaški pomočnik in mu rekel: «Prav lep pozdrav od Boga. Za take smrkovce ne pošiljamo angelov. To lahko naredi tudi kovaški pomočnik». Med tem mu je pripeljal tako zausnico, da se je gospod po tleh zvrnil. Vsi navzoči so navdušeno plaskali dobremu odgovoru.

Koliko bo kardinalov.

Po časopisju gre glas, da bo sv. Oče zvišal število kardinalov. Dozdaj je veljalo kot najvišje število 70. Pravijo, da se bo zvišalo na 80. O tem bo morda v kratkem kaj gotovega poročati.

Veliko delo

Leto 1926 gre k svojemu koncu. Čas bo še, razmišljati o njem, kakšno je bilo, kaj nam je obetalo, kaj prineslo. Bolj potrebno kot gledati nazaj, je misliti in skrbeti za naprej. Prihodnost naša bo taka, kakršno bomo sami pripravljali. Dogodki preteklosti naj nam bodo dobrodošel pouk, da se bomo znali ogibati do sedanjih napak; nikoli pa ne smemo v premišljevanju preteklih časov izgubljati poguma in volje za delo, ko je v naše roke položena velika in težka naloga pripravljati bodočnost.

Ali morda ne? Reka teče svojo naravno pot, ki si jo je izkopala in izlizala v tisočletjih. Kdo bi nje tok ustavil in obrnil nazaj v gore? Tudi zgodovina človeštva poteka po določenih naravnih zakonih; kdo bi jo zaobrnjal? In vendar človeška volja, vstrajnost in nepopustljivost mrtvi naravi spreminja obličje. Rekam ograde strugo, da ne poplavlja polj in travnikov. Celu nove struge jim izkopljejo, napeljejo jih tja, kjer jih hočejo imeti. Po kamalih zvežejo reko z reko, morje z morjem. In če reke ne morejo napeljati nazaj v hrib, nje silo vendar vlove v dolini in jo po električni žici napeljejo lahko tudi mazaj, ali kamor hočejo.

Tudi zgodovina je snov, katero človeška volja pretvarja in predeluje. Narod ni le tak, kakor ga je Bog dal, ampak tudi tak, kakršen sam hoče biti. Vse velike dogodke in prevrate v človeštvu narod lahko obrne v svoj prid kakor obrača v svoj prid ogenj in vodo, oziroma se jih po možnosti ubrani, kakor se skuša ubraniti poplave ali požara.

Med tiste činitele, ki bude, oblikujejo in vodijo v narodu voljo do dela in življenja, štejemo na odličnem mestu časopisje. Časopis je dandanes ne le potovka, ki pripoveduje, kaj se godi po svetu, ampak je učitelj in vzgojitelj, ki neopazno pa vztrajno oblikuje človeška srca.

Pravijo, da časopis vodi in ustvarja javno mnenje. To je res, a je premalo rečeno. Ne samo javno mnenje, ampak tudi privatno mnenje vodi časopis. Po kapljicah, da se ne opazi in ne občuti, vliwa časnik v bralčevo dušo strup ali balzam. Polagoma in ne da bi sam vedel, kdaj, postane človek tak, kakoršen je njegov časopis. V vseh svojih življenjskih navadah, tudi v najintimnejših odnošajih življenja, se človek ravna po duševnosti svojega lista, po mnenjih, navodilih in zahtevah, ki pronicajo v dušo iz vsakdanjega berila. Povej mi, katere časopise bereš, in povem ti, kakšen si človek. Tudi si ne laži: «Mene se ne prime»; kajti drug resničen izrek pravi: «Nekaj se vselej prime».

Jasno je torej, da med največje naloge v našem narodnem življenju spada skrb za dobro časopisje. Kdor hoče narodu dobro, mora mu nuditi dobrih časnikov vsake vrste. Kdor hoče zboljšati narod, oplemeniti mu srce, okrepiti voljo, ta mora širiti med njim dobre časnike. Nekateri se omejujejo na to, da samo svare ljudstvo pred slabim branjem. Prav je, da svare. Dobro delo je tudi to. A uspehi takih svaril so žalibog zelo malenkostni. **Slabo branje se uspešno preganja le z dobrim branjem.**

Adventni in božični čas je najprimernejši za razširjenje poštenega krščanskega časopisja. Dvignate glave in pojedite pogumno na delo, da se mam približajo boljši časi. Od vasa do vasi, od hiše do hiše mora iti vztrajna propaganda za krščansko časopisje. Z novim letom mora se pomnožiti število naročnikov na naše pošteno ljudsko časopisje.

Tudi «Mali list» stoji v vrsti borcev peresa za velike ideje krščanskega in socialnega preporoda. Majhen je, a je neustrašen in dosleden, ker je neodvisen. Mnogo priznanja si je dobil že med ljudstvom, a to ni dovolj; **Z novim letom mora dobiti tisoč novih naročnikov**, trdnih in neodjenljivih, pripravljenih na žrtve. Prijatelji, na delo!

Kako je s politiko

ITALIJA.

V zunanji politiki Italije je najvažnejše dejanje zadnjih dni pogodba z Albanijo. Pogodba je bila podpisana v glavnem mestu Albanije dne 29. novembra. Členi pogodbe so sledeči:

Čl. 1. Italija in Albanija priznavata, da je vsako vmešavanje, ki bi bilo naperjeno proti pravnemu, političnemu in teritorialnemu položaju Albanije nasprotno njunim medsebojnim političnim interesom.

Čl. 2. V obrambo više omenjenih interesov se obe stranki obvezujeta, da si bosta medsebojno pomagali in pristržno sodelovali; istotako se obvezujeta, da ne bosta sklepali s kako drugo državo nikakih političnih in vojaških pogodb, ki bi zamogle škoditi interesom druge stranke.

Čl. 3. Obe pogodbeni stranki se obvezujeta podvreči sporna vprašanja katerih bi ne bilo mogoče razrešiti rednim diplomatičnim potom, posebnemu pomirjevalnemu ali razsodniškemu postopanju. Način tega postopanja za miroljubno ureditev bo določen v posebnem dogovoru, ki bo sklenjen v najkrajšem času.

Čl. 4. Pričujoča pogodba, ki je sklenjena za dobo 5 let, bo lahko odpovedana ali obnovljena eno leto pred zapadlostjo.

Čl. 5. Pričujoča pogodba bo po ratifikaciji registrirana pri Družbi narodov. Izmenjava ratifikacijskih listin se bo izvršila v Rimu.

RUSIJA.

Če se reče «Rusija», dandanes vsak misli najprej na rdeči komunizem in boljševiške strahote. Vendar ob desetletnici ruske revolucije lahko že spoznamo, da se ta velika slovanska država vrača zopet k redu in miru.

Boljševiška stranka.

Boljševiška revolucija ni dopuščala spočetka nobene svobode, ne v dejanjih,

ne v besedah. Kdor ni bil slepo orodje moskovskih mogočnikov, bil je v nevarnosti, da ga zapro ali izženejo, ali pokončajo. Vsa država je bila ena sama jetnišnica, v kateri se je moralo molčati in ubogati. V posameznih krajih so se vstulili na zaupna in vplivna mesta največkrat malopridni ljudje, sleparji, tatje in razbojniki, katerim je bila vsa preteklost odpuščena v Leninovem imenu, za prihodnost pa dana prosta roka k nadaljnim lopovščinam v imenu revolucije.

Razume se, da tako stanje stvari ne more dolgo trajati. V boljševiški stranki sami so vodilni možje prišli do spoznanja, da narodu niso potrebne revolucije, bombe, svinčenke in palice, ampak red, zakonitost, mir in zaupanje. Vso komunistično teorijo so moskovski ministri («ljudski komisarji») vrgli za peč in začeli obračati državni voz v stare smeri. Polegla se je prejšnja meugnana propaganda proti načelom pravosti in vere, omililo se je preganjanje pravoslavja, dovolila se je zopet zasebna last, kateri se ruski kmet že tako nikoli ni odpovedal. Vpeljala se je nova denarna vrednost, ustanovljale se banka, tovarne itd. Vse to so nazvali «nova ekonomska politika» («nep»), čeprav je dejansko le stara politika.

Posledice «nove ekonomske politike» so bilo podobne kakor nekoč v francoski revoluciji (v Avstriji po l. 1848.). Razlaščenje bivših veleposestnikov in svobodno razpolaganje z zemljiško lastjo prineslo je na kmete oderuštvo.

Na Ruskem rečejo «kulaki» tistim oderuhom po kmetih, ki lahkomišelnje kmetiče z vodo napajajo in si njihova zemljišča osvajajo. Kulaki so močno podobni kraškim magnatom. Razlika je le v tem, da so magnatje dar liberalne revolucije (1848.), kulaki pa dar komunistične revolucije.

Po nekdanji liberalni revoluciji v za-

padmi Evropi se je po mestih ustanovil sloj kapitalistov, lastnikov hiš, tovarn, bank itd. Ruska revolucija s svojo «nep» je pa rodila «nepmane», ljudi ki so po mestih začeli kupičiti bogastvo deloma iz razlastitve prejšnjih kapitalistov, deloma na podlagi «nove ekonomske politike».

Kratko rečeno: boljševiki sami so pokopali komunizem. Komunizma na Ruskem ni več.

Opozicija.

Razume se, da vsi boljševiki niso zadovoljni s tem, kar dela strankino vodstvo in vlada. Nekateri so ostali zvesti čistejšim naukom komunizma iz prejšnjih let. Taki so žalibog v stranki manjšina. Godrnjajo, a pomagati ne morejo. Skušali so že delati vsakovrstno propagando proti vodstvu stranke, toda uspeha so imeli bore malo. Ljudstvu je bolj všeč «nova ekonomska politika», nego še nepozabljene strahote in morije, združene z gnusnimi čini razuzdanosti, ki so jih počenjali boljševiki prva leta. Zato opozicija nima zaslombe v narodu, ampak le v nemških bukvah, ki ostanejo bukve, četudi jih je napisal duhoviti Karl Marx ali kdo njegovih.

Na 15. zboru boljševiške stranke to jesen so možje iz opozicije dobili besedo in govorili. Govoril je Kamenev. Dokazal je v svojem govoru, da republika ni več socialistična, ampak liberalna; napadel je kulake in nepmane. Tudi čez kmete je zabavljal. Dejal je, da bi morali kmetje molčati pri vodstvu državnih zadev, kajti dokler bo kmet imel besedo, ne bo nikoli prišlo do socializma. Kamenev je s svojim govorom ostal osamljen, stranka je glasovala proti njemu in njegovim prijateljem. Kljub temu, da so tako slovesno pokopali komunistične teorije, so vendar boljševiki pokazali državniško modrost. Opozicionalcem so velikodušno prizanesli ter jim dodelili razne častne službe, seveda le take, da možje ne bodo mogli delati propagande za komunizem. Sam Kamenev n. pr. pojde v Rim kot poslanik republike pri kraljevini Italiji.

Zunanja politika.

Na razvoj notranjih razmer v Rusiji je vplivala kajpak tudi zunanja politika, razmerje do drugih držav. Rusija je naravnost velikanska in zato mora imeti oči na vse kraje. Udeležena je na pr. močno pri homatijah na Kitajskem. Tam se bore za vpliv vse svetovne države: Japonska, Amerika, Anglija, Francija. Da lažje obvladajo obširno in bogato Kitajsko, netijo med Kitajci razdor. Na Kitajskem ima vsak general svojo stranko, svojo državo in svojo vojsko. Ti generali se med seboj vojskujejo brez prestanka in pustošijo deželo. Vsak od njih bi rad postal kitajski cesar ali predsednik republike v Pekingu, pa vsi ne morejo. Videč to razdrapanost med Kitajci in na drugi strani čuječo medsebojno zavist velesil, znala je Rusija podpreti kitajsko nacionalno gibanje. Središče tega gibanja je milijonsko mesto Kanton na jugu. Gibanje gre za tem, izgnati Evropejce, oziroma vzeti jim vse predpravice, katere so jim dozdanje cesarske in republikanske vlade v Pekingu dovolile. To gibanje proti tujcem ima mnogo zaslombe med narodom, razpolaga z močno armado in velevlasti so v skrbeh, kaj hoče se ta Brdavs ne ukroti. Vedo namreč, da je zadaj dolga roka moskovske vlade.

Rusija želi sploh združiti vse azijske države v eno veliko zvezo proti angleškemu carstvu in Društvu narodov. Med azijskimi državami uživa velik ugled Turčija, ki načeluje vsemu mohamedanskemu svetu. Zato si Rusija veliko prizadeva za prijateljstvo in zaveznitvo Turčije. Nedavno sta se v tak namen sestala v Odesi ruski vnanji komisar Čičerin ter turški vnanji minister Tevfik Ruždž beg. Kaj sta sklenila, nista jasno povedala, toda Anglija se močno vznemirja sluteč, da hočejo skleniti splošno azijsko zvezo na njeno škodo.

Pri tem pa Rusija ne zanemari politike v Evropi. Čičerin že zopet potuje po glavnih mestih in bo imel gotovo zelo važne opravke v Parizu. Zadnje čase po-

ročajo listi, da se je začela ruska politika bližati tudi Jugoslaviji. Skoro ni dvoma o tem, da si jo hoče pridobiti v zaveznitvo proti Rumuniji, s katero ima Rusija neporavnan račun za deželo Besarabijo.

JUGOSLAVIJA.

Dne 23. januarja se bodo vršile po Jugoslaviji volitve v «oblastne skupščine» ali deželne zbere.

Slovenija je razdeljena na ljubljansko in mariborsko oblast. Prva šteje 53 članov oblastvenega zbora, druga 63. Vsako okrajno glavarstvo voli zase. Na 10.000 prebivalcev pride en član, če pa ostanek preseže 5.000, voli glavarstvo še enega člana. Število mandatov določi upravno sodišče v Celju. Prišlo bo to pot na Ljubljano-mesto 5 mandatov, Ljubljano-okolico 7, Kranj 5, Novo mesto 5, Krško 5, Kamnik 3, Litija 4, Kočevje 4, Brežice 3, Laško 3, Logatec 3, Radovljica 3, Črnomelj 2. Ljubljanski oblasti je priključeno tudi hrvaško glavarstvo Kastav, ki pošlje enega člana v ljubljanski oblastni zbor.

V mariborski oblasti volita mesti Maribor 3, Celje 1. Drugi okraji se razdele sledeče: Celje brez mesta 5, Ptuj 7, Smarje 5, Slovenjgradec 3, Maribor levni breg 5, Maribor desni breg 5, Gornji grad 2, Konjice 2, Ljutomer 3, Dolnja Lendava 4, Murska Sobota 5, Prevalje 3, Medjimurska okraja Prelog in Čakovec po 5.

Kandidatne liste se morajo vlagati od 9. do 25. dne po razglasu v «Službenih Novinah» 25. novembra, je torej rok za vlaganje kandidatnih list od 4. do 20. decembra 1926. Liste se vlagajo pri deželnih oziroma okrožnih sodiščih v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu.

Volivni imeniki za volitve v oblastvene zbere so isti kakor za volitve v narodno skupščino. 14 dni po razpisu je še mogoče volivne imenike popravljati.

Volišča so za te volitve ista kakor za zadnje volitve v narodno skupščino. Predsednike posameznih volišč določi upravno sodišče vsaj 15 dni pred dnevom volitev.

Volivno pravico imajo vsi možki, ki so: 1. šest mesecev nastanjeni v občini; 2. ki so do dneva razpisa volitev dovršili 21. leto in 3. ki so jugosl. državljan ali vsaj Slovani. Uradniki, duhovniki in vsi javni nameščenci se vpisujejo v volivne imenike one občine, v kateri stalno živijo brez ozira na to, kje prejemajo plačo in ali je njih službovanje zvezano s potovanjem. Ti imajo volivno pravico, če so bili na dan razpisa volitev v občini, brez ozira na šestmesečno dobo. Fantje, ki so odslужili vojake, morajo biti vpisani takoj, ko odslужijo svoj rok v tisti občini, v kateri so bivali pred odhodom v vojaško službovanje.

Šoferjevo pismo

Za milanski katoliški dnevnik «Italia» so se nabirali daleč okrog prostovoljni doneski. Tudi francoski katoliški dnevnik «La Croix» je to stvar priporočal. Pokrovitelj cele akcije pa je milanski kardinal-nadškof. Le ta je prejel sledeče pismo iz kraja Les Falaises v Franciji z dne 7. oktobra t. l.: «Eminence! Bral sem v današnji «Croix» Vaš poziv, naj prisločimo na pomoč katoliškemu dnevniku «Italia», in čast mi je, poslati Vam svoj skromni donos ubogega katoliškega delavca. Jaz sem navaden šofer tu v Franciji. Izgubil sem bil vero in živel dvajset let ločen od Cerkev. Dnevnik «La Croix» me je zopet za Boga pridobil in zato sem francoskemu in tujemu katoliškemu časopisju tako hvaležen, da smajram za svojo dolžnost odzvati se pozivu V. Eminence, četudi me poznam ne Vas, ne Milana, ne Italije. Toda «L'Italia» je katoliški list in katoliško časopisje je po mojem mnenju najuspešnejše sredstvo za rešitev duš... Eminence, jaz poznam moč dobrega časopisja iz lastne skušnje. Pravi katoliški časnik je svetilka, ki gori nad domačim ognjiščem in razsvetljuje glave in srca...

E. Garnier.

Mehikanska nasilstva

V Mehiki še ni miru. Zdi se, da je preganjanje pri kraju, a to le zaradi tega, ker **vlada pazi, da inozemstvo ne izve ničesar.** Kulturni boj še traja in oster je ta boj, huda preizkušnja za katoličane, ki pa se zadržijo nad vse odločno in neustraseno.

Mnogo velja katoličane ta njihov močan, energičen odpor. Ječe se polnijo vsepovsod. Kdor zine kako besedo proti režimu in ga sliši detektiv, ki jih je vse polno, je precej ob svobodo. Prav zavedne so katoliške žene, katere marljivo sodelujejo pri vseh katoliških akcijah za osvobojenje.

Pastirje so pregnali, a ljudstvo, čeprav razkropljeno, še ni pozabilo na molitev, ni zapustilo cerkva, marveč jih brani kot svoje narodne svetinje. Jezus se je umaknil, zbežal je iz njih pred zasledovalci, a vendar so še ostale svete podobe in križ je tudi ostal. Kako se polnijo ta prazna svetišča, koliko goreče molitve se dviga v njih proti nebu. En sam primer: 12. oktobra je bila obletnica kronanja Naše ljube Gospe v Guadalupi. Dvanajst tisoč ljudi je prišlo — bosh in peš v Marijino svetišče. Romarska množica je sama opravila slovesnost; molili so rožni venec in prepevali Marijine pesmi. Javne službe in božje ni bilo seveda, saj miso imeli duhovnika. Zato so pa sami na dostojen način proslavili praznik varuhinje mehikanske dežele. Policija je šikanirala romarje na vse mogoče načine, vsakega so namreč natanko preiskali, če nima sordna orožja s seboj, a kljub temu se je narod zbral v sijajnem številu.

Aretacije se vrše dan za dnem, sodišča pridno razglašajo obsodbe. Saj ni treba,

da bi se človek kaj hudo pregrešil; kdor hoče izdajati verski časopis ali sploh kaj takega natisne, kdor deli propagandne letake, kdor sprejme duhovnika pod svojo streho, in morda ta celo mašuje v njegovi hiši, kdor je član «Zveze za obrambo vere», tega hitro prime roka «pravice». Konec oktobra so samo v mestu Agnas aretirali več sto oseb naenkrat.

Kakor za časa rimskih cesarjev, ki so se posluževali pri preganjanju kristjanov številnih vohunov-delatorjev, tako se dogaja tudi zdaj pod gospodom Callesom. Policijska oblast tekmuje z vojaško, kdo bo več ljudi zaprl — tam ima namreč vsak to pravico, da je le brezverec in ima kako državno službo.

Ker so izgubili vse vsogoje šole, bi radi mehiški katoliki pošiljali svoje otroke v tuje katoliške šole, a tudi to seveda framašonom ni po volji. Tako je bilo zadnjič aretiranih 80 deklic, ki so potovale v Ameriko z namenom, da ondi študirajo v katoliških zavodih.

V Mehiki se dogajajo tudi zgledi junaškega izpričevanja kakor v prvih stoletjih krščanstva. Tak dogodek poroča zanesljivi «Osservatore Romano», ki ima vkljub mehikanski čuječnosti marsikatero izvirno poročilo od tam:

Dva mladeniča Manuel Melgarejo in Joahim Silva, prvi 24, drugi 17 let star, sta bila v Zamori aretirana kot propagandista «Zveze za obrambo vere». Starejšega Melgarejo so hoteli vojaki prisiliti, da bi zaklical: «Živijo Calles!». On pa je zaklical: «Živio Kristus Kralj!» Dolgo so ga pestili, a se ni podal. Začeli so mu rezati useša košček za koščkom. V bolečinah in krvi je še vedno klical: «Živio Kristus Kralj!» Tedaj so mu izrezali jezik. Mlajši Silva, ki je vse to videl, se je vrgel prijatelju na prsi in ga objel tako krčevito, da ga miso mogli odtrgati proč. V tem objemu so oba ustrelili kar tam.

Kaj nam z dežele pišejo

TOMAJ.

Upamo, da se bomo sedaj oddahnili in v novih razmerah svobodneje in lažje dihal. Novo občinsko upravo čakajo težke naloge. Urediti bo treba občinske račune menda za več let nazaj. Občinski davki, ki nas tako neznosno tlačijo, upamo, da se bodo sedaj zmanjšali in pravično po priložnosti in sploh plačilni zmožnosti razdelili. Naša «borštna» pota po zadnjih nalivih razrita, kriče po popravili. Pot od Kala v cerkev menda še ni bila tako razdrta. Tabla z napisom «Županstvo», ki je ob času revizije izgubila s pročelja občinskega urada, naj bi se zopet postavila. Upamo, da se bo naš komisar, ki je v kratkem času svoje bivanja pridobil s svojo prijaznostjo naše simpatije, lotil teh težkih nalog. Občani pa ga hočemo podpirati in skupno sodelovati v javno blaginjo naše občine.

Tomajec.

HRUŠICA v Istri.

Naša župna cerkev je še vedno zaprta, ker grozi, da se poruši. Strop je ves drobt. Služba božja je v mali cerkvi sv. Vida. Pozimi nam bo to zelo narobe hodilo. Kakor čujemo, je g. župnik podvzel pri oblasteh vse potrebne korake, da se župna cerkev popravi. Patronat ima namreč vlada in njej pritiče skrb za vzdrževanje cerkvene stavbe. Medtem pa slišimo druge glasove. Neki krogi v Podgradu so začeli delovati na to, naj bi se župnija v Hrušici uknila ter prenesla v Podgrad. Nimamo nič proti temu, če se v Podgradu ustanovi samostojna župnija, toda naša starodavna Hrušica vendar ne sme postati zavržena podružnica. Prosimo odločilne činitelje, naj v ti veliki reči ukrenejo tako, da bo na vse strani prav.

RICMANJE.

Naše javne zadeve. Tudi naša vas ima svoje zadeve, o katerih bomo kaj malega, a potrebnega, rekli. Naše župnišče kaže par let sem potrebo zidarske poprave. Dolžnost pritiče vaškemu županu, da pri občini izposluje to popravilo, pa on se za to ne zmeni. — Pod

«Ključem» je «pib», ki mu pravimo «Sv. Križ pod Ključem». Tudi ta je zidarske poprave potreben. Nabaviti se mora tudi novo razpelo; staro razpelo je bajne neki neznanec polomil. — Ceste so tudi močno razdrte, zlasti še po zadnjem deževju. Tudi za te je videti, da se župan malo zajemlje. Če ne ve in ne more takih reči urediti, naj pa kdo drugi prevzame čast in breme županovanja. — Cerkev ima 2 starešina in 2 namestnika. Ne bomo rekli, da svoje dolžnosti ne izpolnjujejo, toda lahko bi jo še bolje. Morda bi bilo koristno, da bi manj časa posvečali pijači in gostilni; saj ne da morda kake nerodnosti uganjajo, a vendar bi bilo za njih častno službo bolj primerno, če bi svojim nalogam posvečali več pozornosti.

PODGRAD.

Zadeva novega pokopališča se je pomaknila za korak naprej. Kakor smo že davno sporočili, je občina sklenila zgraditi pokopališče ob cesti med Podgradom in Račicami na «Ciganišču». Tla so last vaške zadruga; zadrugarji so bili takoj skrajna voljni odstopiti odmerjena tla v last podgrajski cerkvi. Občina pa je vztrajala pri zahtevi, da se lastnina prepíše na občino. Nekaj časa so se prerekali, slednjič pa je bil sklican «komun», na katerem so vsi navzoči pritrdili komisarjevi zahtevi. Upamo, da bo sedaj komisar hitro podvzel nadaljne korake, da pridemo končno do svojega pokopališča.

Poravnajte naročnino !

Primarij kirurg sanatorija
Villa S. Giusto in občinske
bolnišnice v GORICI

Dr. LOJZE SUSSIG,

prej asistent na dunajski vseučilišni
kliniki profesorja Hohenegga, sprejema
vsak delavnik od 2-3 popoldne
Corso Verdi 21-II, telefon šte. 196.

Nove knjige

Sirarstvo. Spisal Anton Pevc, državni mlekarski instruktor. Izdala Zadruga zveza v Gorici. Založila Katoliška knjigarna v Gorici. Velika knjiga obsega 286 strani, 132 slik. Evo naslove glavnih poglavij: Mleko za sir. Gretje mleka. Zasičenje. Obdelovanje strdi. Predsiranje. Dogrevanje. Sušenje. Dviganje drobljenca. Stiskanje sira. Soljenje sira. Zorenje sira. Bolezni in mapake sira. Izdelovalni predpisi raznih vrst sira. Zvara. Mehki siri. Poltrdi siri. Trdi siri. Siri z ovčjega mleka. Kozji in drugi siri. Beljakovinski siri. Gospodarstvo sirarn. Suho mleko. Dobava zgoščenega mleka. Izdelava mlečnega prahu. Izdelava mlečnega sladkorja. Kazain. Mlečni kamen. Zdravila in živila. Sir v škatljicah. — Cena knjige: nevezana 20 lir, vezana 23 lir. V Jugoslaviji cena ista. Preračun lir v dinarje po dnevnem kurzu na dan prodaje. Dobiva se v Gorici v Katoliški knjigarni, pa tudi po drugih knjigarnah v Italiji in Jugoslaviji.

Vpišite se takoj v Goriško Mohorjevo družbo!

ZANIMIVOSTI.

Dobročnica revežev.

Z zlatimi črkami bo zapisano v zgodovini krščanske dobrotelosti ime plemenite gospe Doroteje Chopitea. Rojena je bila v ameriški republiki Čile, živela pa je največ in tudi umrla na Španskem leta 1891. Bila je mnogokratna milijonarka, razdelila pa je tekom let večinoma vse svoje premoženje raznim katoliškim dobrotelnim ustanovam. Sezidala je: 3 samostane, 1 dom za uboge, 1 zavetišče, 1 vzgojevališče za deklice, 1 dom za revne delavke, 1 dečji dom, 1 otroški dom, 1 dom za študente in obrtne gojence, 1 bolnišnico, salonijsko postajo v rojstnem kraju Talca v Čile, 1 zavod za varstvo služkinj, 1 mladinski dom itd. Sezidala je več cerkva, mnogo katoliških ljudskih šol in v obilni meri je prispevala za razne misijone. Poslednje njeno večje delo je bil neki salezijanski samostan, za katerega je dala zadnji denar, ki ga je bila namenila za svoje končne dni življenja. Rekla je: «Ljubi Bog hoče, da naj bom revna, naj se zgodi Njegova volja». Umrla je kot svetnica, in uvedeno je že postopanje, da se Doroteja Chopitea proglasi blaženim.

Kaspijsko jezero se suši.

Nikoli ni bilo Kaspijsko jezero tako plitvo kakor letos. Vodna gladina se je v času od leta 1918. do sedaj znižala skoro za dva metra. To dejstvo končnoveljavno dokazuje, da ni odvisna globina jezera od dežja in one množine vode, katero prinaša Volga. Merodajno je stalno tektonično vihanje vzhodnega dela obale. Najhujše je, da se zvišuje obala neenakomerno. Na Apšeronskem polotoku blizu znamenega Bakuja je morje n. pr. vedno 25 cm bolj plitvo kakor v Petrovsku. Oblasti so pričele natančno beležiti nadaljnje izpremembe morske gladine, ki bodo imele jako žalostne posledice za kaspijsko paroplovbo. Človeška brezpomnost je tembolj očitna, ker ni imela Volga že več sto let toliko vode kakor lani. Zdej po treh mesecih povodnji je še vedno za 3 m višja od normala in le počasi nazaduje. Splošne izgube od letošnje povodnji ob Volgi znašajo čez šest milijonov rubljev (3 mil. dolarjev)!

Kako so spoznali mrtliča.

Nedavno so v Vidmu odkopali truplo mažarskega vojaka Sommerja. Družina Huss pa je trdila, da je to truplo enega njihovih. Težko je bilo dognati resnico: oba sta bila po šarži narednika v istem polku, oba zadeta od krogel v glavo. Celozlat zob sta imela oba. Ločila pa sta se po veri. Huss je bil jud, a Sommer katoličan. Med koščicami prstov so našli rožnivenec in tako so vedeli, da je izkopano truplo res Sommerjevo. Izročili so ga materi, da ga je peljala v ogrsko domovino pokopat.

A. Kunze - Trst

Via degli Artisti, 3

prodaja šopkov, vencev in bouquets lastnega izdelka po konkurenčnih cenah. Okraski za rakve, pajčolan, pogrinjala in vse druge potrebščine za pogrebe. Na željo se pošljejo ceniki.

ETERNIT Zaloga - TRST

sa je preselila v VIA TRENTO ŠTEV. 16. (Pri evangeliški cerkvi.) Shranite naslov!

Zobozdravnik dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbrani 16, III.

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečk. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrška Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

GISTILO ZA ZOB «Ideal», sestavljeno iz močnih snovi, izvrstno razkužuje usta, odpravi smrdljivo sapo, utrdi dlesno, ovira gnitje. Kdor ga pravočasno uporablja, prepreči vnetje čeljusti in ga nikoli ne bole zobje. Vlije se 30 do 40 kapljic na 1/2 l vode in se izperejo usta. Če močno boli zob, se dena par kapljic samega «Ideal» na vato in se položi v zob. Priporoča se posebno tistim, ki imajo pokvarjene zobe in same skrbinje. Izvrsten je za razkuževanje in grgranje pri vnetju v grlu. — Za čiščenje zob je dobra rožnata in črna pasta. Ima fin okus, naredi zobe bele, ovira zobni kamen, razkuži usta in jih prijetno osveži. — Priporoča se, zlasti za slabotne otroke, ki dolgo ne shodijo, za slabotne v prsih, rahitične Kalciferat, zelo okusen sirup. — Za otroke je priporočljiv prah in mazilo «Ireos». — Odlikovani laboratorij LEKARNA PRI ODREŠENIKU. - Bistrica.

GLYKOL. Ker je v zadnjem času popraševanje po tam izdeliku močno naraslo, se je odločila lekarna Castellanovich, Trst, Via dei Giuliani 42 prodajati ga v večjih steklenicah, tako da zadostuje za popolno ozdravljenje 6 steklenic. Cena steklenici je L. 850.

SMILAJOD (Trpoški sok), izborno sredstvo proti arteriosklerozni, revmatizmu in težkemu dihanju, kašlju in kataru, uspešno čistilno sredstvo, posebno priporočljivo za osebe, stare nad 50 let, se prodaja samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42 (paralelna ulica Via dell'Istria).

BRIVEC Andrej Roje, Gorica, via Seminario 2, se priporoča sl. občinstvu.

PEČENKO FERD., Trst, Scala Belvedere 1, priporoča svojo staroznana žganjarijo. Ima na razpolago najboljše vino «brul», črno kavo in likerje.

PRODAM radi družinskih razmer po ugodni ceni posestvo, obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, njiv in travnikov. Tozadevna pojasnila daje lastnik B. Kestelic, Pošta Materija - (Matteria - Istria).

URARSKEGA POMOČNIKA z večletno prakso sprejme takoj proti dobremu plačilu Ivan Bizjak, urar in zlatar v Postojni.

LOVCEM postojnskega okraja dajem na znanje, da imam zalogo vseh vrst smodnika, šiber ter splošno lovskih potrebščin, kar prodajam po najnižjih cenah. - Ivan Bizjak, Postojna.

GOSPODARSTVO

„Mrtva roka“

Znano je, da so javna bitja in posebno cerkvene uprave plačevale neko posebno davščino, ki se je imenovala «ekvivalent». Ta davščina — ekvivalent — bo z 31. decembrom 1926. odpravljen. Namesto ekvivalenta pa bodo prizadeti morali od 1. januarja 1927. dalje plačevati mov davek in sicer davek od «mrtve roke» (Tassa di manomorta.) Ta davek urejuje kr. odlok od 30. decembra 1923.

Kdo je dolžan plačati davek od mrtve roke?

Člen prvi določuje, da morajo ta davek plačati: dežele, občine, dobrodelni zavodi, generalni ekonomati mezasedelnih beneficijev, cerkvena oskrbništa, cerkveni beneficiji, kaplanije, samostani (case religiose), bratovščine, vsakovrstni verski zavodi in drugi podobni zavodi in ustanove. Temu davku so podvrženi tudi zavodi, ki imajo svoj sedež v inozemstvu, v kolikor imajo dohodke v državi.

Temu davku pa niso podvržene v smislu čl. 5. trgovske in industrijske družbe, kreditni in zavarovalni zavodi in otroška zavetišča. Tem zavodom ni treba niti mapovedati svojih dohodkov. Oproščeni so tega davka cerkveni beneficiji, katerih upravitelji dobivajo prispevke za kongruo; ravno tako so oproščena tega davka vsa bitja ki nimajo več kot 1000 lir letnih dohodkov. Toda v obeh slučajih morajo prizadeti predložiti napoved dohodkov pri pristojnem registerskem uradu.

Napoved dohodkov

je treba predložiti pri pristojnem registerskem uradu do 31. decembra 1927. Uradi dajejo tudi natančna navodila, kako naj bodo sestavljene napovedi.

Kmetovanje pozimi

Pospravi stroje! Ko si odrabil poljedelske stroje, jih lepo osnaži od zemlje, očisti jih in namaži s salom, da ne rjavijo. Lesene dele odrgni in jih oteri z oljem, da se ne kvarijo. Nato jih spravi na suh prostor, da jih imaš pri roki, ko jih boš spomlad rabil. Preglej pluge, brane, kultivatorje in druge priprave; če jim kaj manjka, jih popravi, oziroma, če jih sam ne moreš, pojdij h kovaču, da ti jih ureši, kajti najbolj sitno je, če opaziš, da so pokvarjene šele tedaj, ko jih rabiš.

Orodje mora biti popravljeno. Preglej vse orodje, da ni pokvarjeno. Grabljam manjka kak zob. Med zimo ga sam lahko vdeneš. Motika ima zlomljeno toporišče, treba novega napraviti. Sekira je skrhanja, nabrusi jo. Vile so zvite ali zlomljene; dajo se lahko naravnati oziroma nadomestiti zlomljeni del. Ko si očistil in popravil vse orodje, ga lepo spravi na določeni prostor tako, da ga lahko v temi najdeš. Najbolj nerodno je iskati orodje po vseh kotih tedaj, ko ga nujno potrebuješ.

Preglej strehe in jih popravi! Seno in druga krma je pod streho. Toda zadnji vihar je odkril nekaj strešnikov, ki si jih tedaj le za silo nadomestil. Preglej vse prostore pod streho in kmalu boš opazil, da tu ali tam streha pušča in namaka seno. To pokvari krmo. Popravi čimprej take poškodbe in odstrani mokro klajo, da ne začne plesniti in kvariti še ostalega. Za to delo je čas, predno zapade sneg, kajti potem je že prepozno.

Red in snaga morata vladati v vseh prostorih. Dokler je živina še na paši, očisti temeljito hleve gnoja, jaski pobeli z apnom, stene ravno tako, iz oken odstrani pajčevino, zmij šipe in nadomesti razbite. Luknje zadela in preišči dušnike, da niso zamašeni, oziroma, da se niso v njih naselile miši in podgane. Tudi v shrambah, kletih, pod skednjem in na dvorišču se je marsikje nabrala nesnaga, ki jo je treba odstraniti. Preiskati je treba vse pode, da ni kje mišjih gnezd, ki bi

nam pozimi lahko delale škodo. Predvsem pazi na dvorišče, kajti vsak tujec ali gost, ki pride v hišo, bo sodil gospodarja po stanju dvorišča. Če je to v neredu in ponesnaženo, si bo mislil, da je tudi gospodar malomaren. Navadno je to tudi res.

Izsušenje močvirja. Kraljevi odlok z dne 16. septembra t. l. določa, da se bo izsušilo močvirje Slatina na otoku Cresu.

Velik tunel. V Rimu se neki odbor peča z načrtom, zgraditi podmorski tunel (predor) med Kalabrijo in Sicilijo.

Svetovni žitni trg. Na svetovnem žitnem trgu dobiva Rusija vedno večjo besedo. Ko se rusko žito ponuja v večji meri začnejo slabeti cene na ameriških borzah. To se opaža tudi te dni, ko cene padajo. K temu so pripomogle tudi vesti o zelo ugodnih izglelih žitne letine v Avstraliji, ki bo imela velik izvozni prebitok. Tudi Argentinija obeta dobro letino. V Evropi pritiskajo na žitne cene tudi velike ponudbe iz podonavskih dežel, Madžarska in Jugoslavija izvažata pšenico v Italijo. Nekaj je gre tudi v Čehoslovaško. Na ljubljanski borzi je cena pšenice 295 dinarjev (120 lir) kvintal, rž 225 Din (90 lir), kuruza 140-155 Din (56-62 lir), ječmen za krmo 170 Din (68 lir), oves obravnon 160 Din (64 lir), otrobi drobnj 125 Din (50 lir), fižol 180 Din (72 lir), krompir 135 Din (54 lir).

Pomanjkanje krompirja v Sloveniji. Po dosedanjih poročilih je letošnja krompirjeva letina v Sloveniji izpadla izredno slabo. Ne samo, da bo težko kriti vso potrebo prehrane, ampak nekateri kraji ga niso pridelali niti za seme, oziroma kar so ga izkopali, ga morajo hitro porabiti vsled nevarnosti, da jim zgine. Izgleda torej, da bo spomlad primanjkovalo semenskega krompirja.

Draginjska številka. Za september je bila 157.049, za oktober pa 158.668. Pred vojno je bila 30.99, v juniju 1920. pa 112.145. Da bi vsaj mogli spet od 158 nazaj na 112!

Koliko je papirja. Po izkazu državne banke je bilo koncem oktobra v prometu vsega vkup za 20 milijard in 30 milijonov lir papirnih bankovcev. Všteti so bankovci, ki krožijo na račun države in bankovci, ki krožijo na račun trgovine oz banke.

Koliko davka pride na osebo. V Ameriki pride na vsako osebo letnega davka 29 dolarjev, v Nemčiji 108 mark, v Italiji 449 lir, v Franciji 702 franka.

Cene po Italiji. Pšenica: Ferrara 192—196, Mantova 195—200, Pavia 192—197, Rovigo 194—195, Trevizo 188—190. — Kuruza: Ferrara 98—100, Mantova 100—107, Pavia 95—100, Videm 90—100. — Seno: Alessandria 63—72, Brešja 74—77, Trevizo 55—65, Videm trdo seno 46—47, Lucerna 30—32. — Slama: Videm 24—25 lir otepi, 18—20 lir mešana. — Žitvina: voli 400—500 lir za kvintal žive teže, krave 330—480, teleta 500—800.

Po čem je lira?

Dne 4. decembra si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 41.— L.
za 100 č. kron — 69.— L.
za 100 fr. frankov 85.— L.
za 100 silingov — 830.— L.
za 1 dolar — 23.25 L.
za 1 funt — 112.50 L.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. IGOR FRANKO

absolvent dunajske klinike,
ordinira odslej samo

v IL. BISTRICI
vsak dan

od 10 - 12 in od 15 - 17 h.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

sprejema

v Gorici na Travniku št. 5, II.

MODERNA PARFUMERIJA

G. B. GIUMLIA - POSTOJNA

Bogata izbira dišav in dišečega mila iz prvovrstnih domačih in tujih tvornic. Toaletne potrebščine in predmeti za darila. Drobnarije in umetnije. Koralka, biseri, predmeti iz brušenega beneškega stekla.

CENE ZELO ZMERNE.

Trgovino lahko obiščate, ne da bi morali kaj kupiti.

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST - Campo S. Giacomo št. 5

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.
KRONE plačuje više kot vsi drugi.
ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

Röntgenološki zavod

PRIMARIJA

dr. A. de Fiori

v Gorici

Corso Vittorio Em. III. 14

Sprejema od 9-12 in od 2-4

Prosvetna društva

Ki imajo nevezane knjige ter jih izposojujejo, delajo sebi veliko škodo, ker bodo knjige kmalu vničena. Kaj storiti? Treba je, da jih dajo vezati. Pošljejo naj jih na Katoliško tiskarno v Gorici, Riva Piazzutta 18, kjer jih bodo vezali.

Tipografija SILVIO SPAZZAL.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. G. Laurinsich

TRST - Via delle Sette Fontane 6 - TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. Slovencem z dežela poseben popust za potne stroške.

Govori se slovensko.

Delo zajamčeno.

Cene ljudske.

Odprto od 9-13 in od 15-19.

čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z veliko premijo, diplomom in zlato svetlino

Trst via Cappin 5 pri Sv. Jakobu Trst

Zima pritiska.
Božič, Novo leto se bliža.

Vaši družini treba obutve.

Naredite jim veselje in kupite za praznike vsakemu par dobrih čeljev.

Najbolje boste postreženi pri FORCESSINU!

Izšel je žepni koledar

VEDEŽ

za l. 1927

dobiva se v trgovini

J. Štoka - Trst

Via Milano 37

in v vseh trgovinah pa deželi.

PRIMARIJ

dr. Ettore D'Osvaldo

Ravnatelj očesnega oddelka v goriški mestni bolnišnici. Izučen na očesni kliniki dunajskega vseučilišča.

Specialist za bolezni na očeh

Sprejema od 10-12 in od 3-4

Gorica, Corso G. Verdi 24.

Najvišje cene plačujem za
KOŽE
kun, zlatih, lisic
dihurjev, vider, jaz-
becov, mačk, vervec,
krtov, divjih
in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 16

Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

Cerkvena umetnost - Dober tisk ENRICO TOPPOLETTO

TRST, Via del Pesce 4

Velika izbira slovenskih molitvenikov, nabožnih knjig, podob, svetinj in drugih nabožnih predmetov.

Cerkvena obleka in potrebščine.

KONKURENČNE CENE.